

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2119/2016
15.12.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Центра за социјални рад "... " у ..., кога заступа директор АА, против тужене ББ из ..., коју заступа пуномоћник Бранка Лекић Врзић, адвокат из ..., ради делимичног лишења родитељског права, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 335/16 од 01.07.2016. године, у седници већа од 15.12.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 335/16 од 01.07.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу П2 16/15 од 04.03.2016. године, у ставу 1. изреке, делимично се лишава родитељског права ББ из ..., као мајка према својој малолетној деци ВВ, рођеној ... године у ... и ГГ, рођеном ... године у ... и то у односу на чување и подизање, васпитање, образовање и заступање малолетне деце, те у односу на управљање и располагање имовином малолетне деце уз могућност одржавања личних односа мајке и малолетне деце у контролисаним условима. У ставу 2. изреке, уређен је начин одржавања личних односа између мајке и малолетне деце, а како је то ближе наведено у том ставу изреке првостепене пресуде. У ставу 3. изреке, обавезује се тужена као мајка да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно укупно 6.000,00 динара почев од 04.03.2016. године као дана доношења одлуке па убудуће, док за то постоје законски услови тако што ће тај износ уплаћивати на рачун Центра за социјални рад у ... под претњом принудног извршења, док се тужбени захтев у преосталом износу, а до тражених укупно 20.000,00 динара за обоје деце, одбија као неоснован. У ставу 4. изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 335/16 од 01.07.2016. године, у ставу 1. изреке, одбија се жалба тужене као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Аранђеловцу П2 16/15 од 04.03.2016. године у ставу 1, 2.

и обавезујућем делу става 3. и ставу 4. изреке. У ставу 2. изреке, одбацује се жалба тужене на исту одлуку у одбијајућем делу става 3. изреке, као недозвољена.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, нити повреде поступка из члана 374. став 1. ЗПП, а које указује ревизија.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена ББ је са оцем малолетне деце ДД засновала ванбрачну заједницу 2000. године у којој су рођена малолетна деца и то ВВ године и ВВ ... године. У заједничком домаћинству са њима живела је и мајка оца деце. Министарство унутрашњих послова је више пута интервенисало приликом насилних испада оца малолетне деце у односу на чланове породице, а по позиву тужене ББ. Приликом насилног испада оца малолетне деце у односу на тужену ББ у године пред децом, малолетна ВВ је штитећи мајку, оцу нанела повреде главе. Нашавши да су живот и здравље малолетне деце озбиљно и непосредно угрожени грубим занемаривањем њиховог интереса и да постоји озбиљна опасност за даље правилно подизање деце од стране родитеља, орган старатељства је проценио да је потребно хитно издвојити децу из породице због чега је по захтеву тог органа решењем суда одређена привремена мера смештаја деце у хранитељску породицу у ... где се деца и сада налазе. У тој породици деца су се успешно прилагодила и то како у хранитељској породици, тако и у школи. Сарадња школе са хранитељима је добра, хранитељи су посвећени деци почев од њиховог изгледа јер су уредна и чиста до помоћи у учењу и сарадњи са наставницима, сарадњи са органом старатељства, па су деца здрава, напредују у школи, имају и ваншколске активности јер похађају часове пливања, била су на екскурзији, летовању, побољшали су хигијенске и културолошке навике, па су задовољна у хранитељској породици где желе и да остану о чему су се више пута у поступку изјашњавала. Због злоупотребе права из садржине родитељског права и грубог занемаривања дужности из садржине родитељског права, отац ДД је потпуно лишен родитељског права правноснажном судском одлуком, а изречене су му и мере заштите од насиља у породици. Због тога је он напустио породичну заједницу, засновао нову ванбрачну заједницу из које очекује рађање детета, али је у међувремену, без обзира на изречену меру заштите од насиља у породици којој је био циљ да се спречи контакт између ДД и мајке малолетне деце ББ између њих поново дошло до успостављања заједнице живота, из те заједнице је и рођено малолетно дете ... године – син. Тужена ББ сада живи у домаћинству заједно са свекрвом, односно мајком оца њене деце, малолетним сином, остварује зараду обављајући послове у домаћинствима других лица и тако зарађује око 15.000,00 динара месечно, а добија и помоћ у храни, обући и одећи. Врши опремање нове куће, ангажује мајсторе, а у циљу стварања услова за боравак деце. Остварује контакте са малолетном децом, а не жели да учествује у трошковима

њиховог издржавања јер сматра да то треба да чини држава, с обзиром да је децу од ње одузела. Малолетна ВВ је сада ученица ... разреда основне школе, а ГГ ученик ... разреда основне школе. Током поступка, путем вештачења, те извештаја надлежних институција процењивани су родитељски капацитети тужене као мајке и утврђено је да су, услед вишегодишњег злостављања у односу на њу и децу, они знатно смањени делом због страха од суочавања са одговорностима које носи самостално вршење родитељског права у околностима сиромаштва, а делом и због неупућености у функционисање система на заштити малолетне деце у околностима насилних испада јер се свих претходних година није обраћала ни органима старатељства, ни суду, ни тужилаштву, а у околностима када је пружена помоћ у виду писања тужбе због заштите од насиља у породици тужбу је повукла, те је из свега тога закључено да она нема капацитете да на адекватан начин заштити децу и себе. Саветодавни рад који је са њом обављан није дао по наведеним питањима адекватне резултате. Код ње иначе не постоји неки тежи психички поремећај у смислу душевног обољења, привремене душевне поремећености или заосталости у душевном развоју, а што би је са тог аспекта квалификовало неподобном за вршење родитељског права. Судови су утврдили месечне потребе малолетне деце за издржавањем по око 20.000,00 динара и одредили обавезу мајке да учествује у издржавању деце у складу са њеним могућностима.

Имајући у виду напред наведено, нижестепени судови налазе да су се стекли законски услови да се тужена делимично лиши родитељског права па је тако и одлучено уз обавезу да учествује у законском издржавању малолетне деце са износом од укупно 6.000,00 динара месечно и уређен је начин одржавања личних односа између мајке и малолетне деце у контролисаним условима.

Најбољи интерес малолетне деце, о коме мора да води рачуна свако у свим активностима које се тичу детета по члану 6. став 1. Породичног закона, захтева и да се родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права лиши делимично родитељског права ако би се на тај начин створили бољи услови за будући правилан психофизички развој малолетне деце, а у складу са чланом 82. став 1. истог закона. Из утврђеног чињеничног стања произилази да је у једном моменту у 2012. години стање у породици када се ради о интересима малолетне деце било толико тешко због понашања оца и мајчиног толерисања таквог понашања, да је било неопходно да се деца издвоје из те средине и дају у хранитељску породицу у Од тада деца су се правилно развијала, односно прилагодила су се новој средини и то стање је на њих позитивно утицало у сваком погледу. При томе, контакт са мајком је одржаван. Малолетна деца су у узрасту у коме могу да схвате већину чињеница које су од значаја за њихов живот (имају ... и ... година) и она су се у поступку више пута изјашњавала да су задовољна садашњим стањем и чак су тражили да се контакти са мајком прореду што је одлуком суда испоштовано. Деца су мајци посебно замерила што је поново успоставила заједницу живота са њиховим оцем, а што их је очито асоцирало на време у коме су живели у заједници са њим и када је он према њима предузимао активности које су и довеле до његовог потпуног лишења родитељског права и изрицања мера заштита од насиља у породици. Суд не улази у право мајке са ким ће да живи, али ту чињеницу мора да доведе у везу са најбољим интересом малолетне деце. Када се све наведено има у виду произилази да су нижестепени

судови правилно закључили да су испуњени законски услови за делимично лишење родитељског права тужене као мајке у односу на малолетну децу.

Стоји чињеница, како је напред наведено, а на чему се инсистира у ревизији, да је новом одлуком нижестепених судова (у току трајања парнице ранија одлука је била укинута решењем овог суда Рев 1435/2014 од 26.11.2014. године) сужен обим одржавања личних односа између мајке и малолетне деце – виђања. Међутим, такав начин виђања је резултат и жеље малолетне деце, а већ је наведено да су она такву жељу могла релевантно и да изразе. Вештачење које је обављено у поновном поступку, а које не искључује могућност да тужена врши родитељско право над малолетном децом представља само један од више доказа који су изведени у поновном поступку, а правилном оценом свих изведених доказа судови су и донели одлуку која је на закону заснована. Не стоји ни навод из ревизије да судови у поступку нису утврдили потребе малолетне деце и могућности мајке да учествује у њиховом законском издржавању. Такође, неосновано ревизија тврди да се оваквом судском одлуком мајка потпуно лишава свих права као родитељ којих по закону може бити лишена јер је остало право одржавања личних односа са малолетном децом.

С обзиром да се ни осталим наводима из ревизије не доводи у сумњу правилност нижестепених одлука, то је и одлучено као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић